

1-2002

Järjen Ääni

Mihin menet
ET-opetus?

Helsingin Vapaa-ajattelijat ry
Karkkilan Vapaa-ajattelijat ry

Järjen Ääni

Nro 1
1 – 2002

Julkaisijat:

Helsingin vapaa-ajattelijat ry.
Karkkilan vapaa-ajattelijat ry.

Lehti ilmestyy
neljä kertaa vuodessa:
maaliskuussa, kesäkuussa,
syyskuussa ja joulukuussa.

Päätoimittaja:

Marketta Ollikainen

Toimitus:

LavengriPress
Neljäs linja 17-19 A 26
00520 HELSINKI

Taitto:

Ari Sardar

Painopaikka:

Meripaino Oy

ISSN 1459-1782

Lehdessä julkaistut artikkelit ja mieli-
piteet ovat kirjoittajien, eivätkä ne vält-
tämättä edusta lehden julkaisijoiden
virallista näkemystä.

Kannen kuva:

Anneli Aurejärvi-Karjalainen

Tässä numerossa

- Pitäisikö katsomusoppi-
aineiden valinta olla vapaata? **4**
Juha Kukkonen
- Yhteisöjen kriisi
koskettaa kaikkia **6**
Anneli Aurejärvi-Karjalainen
- Seikkailuja teologisessa
satumaassa **9**
Henrik Sawela
- Rakkain joulumuistoni **11**
Heikki Väisänen
- Palkittu lastenkirjailija
tappoi jumalan **12**
Marketta Ollikainen
- Ammattilaiset kohtaavat
nuoret filosofit **14**
- Ensi kesänä
60 Prometheusleiriä **15**
- Kutsu Helsingin yhdistyksen
syyskokoukseen **16**
(takakansi)

Helsingin vapaa-ajattelijoiden piirissä on jo pitkään muhinut ajatus oman jäsenlehden julkaisemisesta. Eiväthän helsinkiläiset voi olla sen huonompia kuin tamperelaisetkaan, joilla on oma mainio *Pakanasanomansa*.

Ajatus alkoi pikkuhiljaa saada tuulta siipiensä alle, kun karkkilalaisetkin innostuivat asiasta. Pienellä yhdistyksellä ei ole kovin paljon voimavaroja lehden tekoon, mutta yhdessä ehkä voitaisiin saada aikaan jotain, yhdistyksissä ajateltiin.

Hyvät helsinkiläiset ja karkkilalaiset vapaa-ajattelijat! Tässä teille ensimmäinen jäsenlehti, joka tulee jäsenetuna – tietenkin vain jäsenmaksunsa maksaneille.

No, mihin sitten tarvitaan jäsenlehteä? Päälimmäisenä oli halu saada kunnan kanava, jonka avulla tietoa voidaan välittää jäsenille. Omat verkkosivut ovat tietenkin oivallinen tiedotuskanava pienelle yhdistykselle, mutta kuinka moni tavallinen rivijäsen tulee selailleeksi aktiivisesti yhdistyksensä kotisivuja? Sitä paitsi kaikki eivät välttämättä edes pääse säännöllisesti vierailemaan internetissä. Lehtitietojen mukaan vasta noin puolella suomalaisista on mahdollisuus käyttää tietoverkkoja.

Järjestölehdien tehtävänä on esisijaisesti palvella jäsenistöään, välittää sille tietoa järjestön toiminnasta ja tavoitteista ja aktivoida jäseniä toimiin yhteisten tavoitteiden puolesta. Se tarjoaa myös kanavan jäsenille saada oma äänensä kuuluviin.

Parhaimmillaan tällainen hyvässä vuorovaikutuksessa jäsentensä kanssa toimiva järjestölehti voi herättää yleisempääkin yhteiskunnallista mielenkiintoa ja keskustelua. Tämä on tietenkin myös meidän tavoitteemme.

Suomessa ei ole liikaa lehtiä jotka tarkastelisivat kriittisesti uskonnollisuuden ja uskontojen vaikutuksia yhteiskunnassamme. Olemme tyytyväisiä, jos omalta osaltamme pystymme saamaan pienenkin järjen äänen kuuluviin.

Omat resurssimme huomioon ottaen lähtökohtamme on vaatimaton. *Järjen Ääni* on tarkoitus olla – ainakin toistaiseksi – tamperelaisten *Pakanasanomien* kaltainen 16-sivuinen lehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

Jotta näilläkin resurssilla saisimme aikaan hyvän lehden, tarvitsemme teidän lukijoiden apua. Lähettää toimitukseen juttuja, juttuideoita, kommentteja, mielipiteitä ja keskustelun aiheita. Julkaisemme niitä sitä mukaa, kun tilaa lehdessä löytyy.

Odotan mielenkiinnolla, miten tämä meidän pikku projektimme jatkossa kehittyy.

Hyvää joulua ja pian alkavaa uutta vuotta

Marketta Ollikainen

Pitäisikö katsomusoppiaineiden valinta olla vapaa?

Åbo Akademin Ihmisoikeusinsituutin johtaja, professori Martin Scheinin ihmetteli jokin aika sitten TV 1:n Laki ja Oikeus -ohjelmassa sitä, miksi vapaa-ajattelijat vastustavat kaikille avointa elämäntiedon opetusta, koska opastus sekulaariin (uskonnottomaan) maailmankatsomukseen olisi hyödyllistä kaikille kouluikäisille. Helsingin vapaa-ajattelijain puheenjohtaja Juha Kokkonen selvittää, miksi kaikille vapaa elämäntiedon opetus ei vapaa-ajattelijoiden näkökulmasta ole ongelmaton.

Vapaa-ajattelijat antoivat uskonnonvapauskomitean mietinnöstä lausunnon, jossa kannatettiin sitä, että elämäntiedon opetusta opetetaan vain uskontokuntiin kuulumattomille. Komitea ehdotti, että uskontokuntiin kuulumattomille annetaan peruskoulussa ja lukiossa elämäntiedon opetusta ja uskontokuntiin kuuluville heidän oman uskontonsa opetusta.

Vapaa-ajattelijoiden tavoite, uskontokuntiin kuulumattoman oppilaan ohjautuminen automaattisesti elämäntiedon opetukseen toteutuu, sillä valtioneuvosto esittää sitä.

Sosialidemokraattisen puolueen puoluekokous otti kesällä yllättäen kannan, että kaikilla oppilailta pitäisi olla mahdollisuus valita katsomusoppiaineensa vapaasti. Myös Vihreä Liitto on tehnyt vastaavan päätöksen. Nähtäväksi jää, mitä sosiaalidemokraatit tekevät ratkaisevassa äänestyksessä eduskunnassa, kun hallitus ei ole kannattanut valinnanvapautta.

Ei valinnanvapautta

Tällä hetkellä kouluopetuksessa täydellinen valinnanvapaus yleisen uskonnonopetuksen ja elämäntiedon opetuksen välillä on vain uskontokuntiin kuulumattomilla. Täydellinen vapaudettomuus on käytännössä vain evankelis-luterilaisen kirkon jäsenillä, kun he joutuvat opiskelemaan uskontoa voimatta valita mitään muuta katsomusoppiainetta.

Miksi vapaa-ajattelijat eivät kannattaneet

sitä, että kukin oppilas tai heidän vanhempansa saisivat itse valita oppilaan katsomusoppiaineen? Pääsy tähän on se, että jos kirkon jäsenet saavat opiskella elämäntiedon opetusta, on varmaa, että kirkko ei jää sivusta seuraamaan, millaista opetusta ai-neessa annetaan kirkon jäsenille. Siten kirkko pyrkisi vaikuttamaan oppiaineen sisältöön (tosiasiassa kirkko on jo nyt vaikuttanut siihen).

Muutama yhdistyksen jäsen on ottanut mi-nuun yhteyttä valtioneuvoston esityksen tul-tua julkisuuteen. Jäsenet ihmettelivät, miksi vapaa-ajattelijat eivät anna perheille vapaut-ta itse valita oppilaan katsomusoppiainetta. On tietysti vapauden vastaista asettaa rajoit-tuksia oppiaineen valinnassa, mutta vapaa-ajattelijat katsoivat mainitun pääsyyn olevan perusteltu. Toisaalta, jos joku haluaa välttämättä opiskella elämäntiedon opetusta, hänellä on siihen mahdollisuus, jos ainakin toinen oppilaan vanhemmista ja oppilas itse siirtyvät uskontokunnan ulkopuolelle. Sehän tulee uuden lain mukaan helpommaksi, kun kirkosta voi erota kirjeitse.

Entä jos sittenkin kaikille oppilaille annettaisiin vapaus valita katsomusoppiaineensa? Mitä siitä seuraisi, ja millä ehdoilla tällainen ratkaisu voitaisiin tehdä? Ensinnäkin asiaa olisi kokeiltava joissakin yksittäisissä kouluissa ennen uuden järjestelmän käyttöönottoa kaikissa kouluissa.

Toiseksi, oppiaineen varsinaista kohderyhmää ei valinnanvapaudesta huolimatta saisi muuttua. Tarkoiton tällä sitä, että elämän-

katsomustieto olisi oppiaineena tarkoitettu uskontokuntiin kuulumattomille ja uskonnot uskontokuntiin kuuluville. Tällä periaatteella pitäisi olla mahdollista varmistaa se, että kun elämäkatsomustieto olisi lähtökohtaisesti kirkkoon kuulumattomien oppiaine, kirkolla ei pitäisi olla mahdollisuutta vaikuttaa opetuksen sisältöön.

Jäsenistön toiveesta syksyn viimeinen keskusteluilta järjestetään katsomusoppiainei-

den valinnanvapauden temasta. Tervetuloa keskustelemaan aiheesta keskiviikkona 11.12.2002 klo 18.00 alkaen liiton toimistoon, Neljäs linja 1, 00530 Helsinki.

*Juha Kukkonen
Puheenjohtaja*

Helsingin vapaa-ajattelijat ry

Kirkolla vahva ote kasvatustyössä

Kirkkohallitus, Kirkkopalvelut, Sitra, Opetushallitus ja Mannerheimin lastensuojeluliitto käynnistivät helmikuussa 2001 *Lapset elämäkoulussa* -projektin, jolla pyritään vaikuttamaan poliittisiin päätöksentekijöihin, jotta ne lisäisivät koulujen voimavaroja ja tukisivat nykyistä enemmän vanhempien kasvatustehtävää.

Projektia vie eteenpäin arkkipiispa **Jukka Paarman** johtama 34-jäseninen kansalaisvaltuuskunta, johon kuuluu koulumaailman, eduskunnan, kirkon, kansalaisjärjestöjen ja elinkeinoelämän edustajia. Jäseninä valtuuskunnassa ovat muun muassa opetusministeri **Maija Rask**, Helsingin piispa **Eero Huovinen**, Opetushallituksen pääjohtaja **Jukka Sarjala**, Mannerheimin lastensuojeluliiton pääsihteeri **Eeva Kuuskoski** ja Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen, Stakesin pääjohtaja **Vappu Taipale**.

Vanhempien kasvatustehtävän tukeminen ja lisäresurssien saaminen kouluille ovat varmasti asioita, joita vapaa-ajattelijatkin ovat lämpimästi tukemassa. Kun painostus vielä tapahtuu näin korkealla poliittisella ja yhteiskunnallisella tasolla, voi sen odottaa myös johtavan tuloksiin.

Kansalaisvaltuuskunnan kokoonpano kielii kuitenkin erästä vapaa-ajattelijoiden kannalta huolestuttavasta asiasta: siitä, miten vahva asema kirkolla itse asiassa on kasvatustyössä. Samalla se paljastaa jotain myös vallitsevasta yhteiskunnallisesta ajattelusta: ei haluta ottaa todellista vastuuta tulevien sukupolvien kasvatuksesta. So-

siaalisen eriarvoisuuden synnyttämät kasvatusongelmat – niin kuin monet muutkin ongelmat – sysätään helposti kirkon kontolle, vaikka sen ensisijaisena tehtävänä pitäisi olla oman jäsenistönsä hengellisestä elämästä huolehtiminen.

Tätä taustaa vasten ei ole ihme, että monet vapaa-ajattelijat ovat olleet huolissaan aloitteista, joiden mukaan elämäkatsomustiedon opetus pitäisi tehdä valinnaiseksi oppiaineeksi kaikille koululaisille. Jos näin käy, miten varmistetaan se, että kirkolliset tahot eivät pääse vaikuttamaan opetuksen sisältöön tai että ei ajauduta tilanteeseen, jossa samat opettajat vastaavat sekä uskonnonopetuksesta että et-opetuksesta, monet aiheellisesti kysyvät.

Tunnustuksellisesta uskonnonopetuksesta vapaa sekulaari elämäkatsomustieto olisi tietysti hyödyllistä ja tarpeellista kaikille maailmankatsomustaan hakeville nuorille. Tällöin olisi kuitenkin voitava varmistaa se, ettei valtion ohjauksessa olevalla kirkolla tai muilla uskonnollisilla yhteisöillä ole mahdollisuuksia vaikuttaa opetuksen sisältöön.

Arkkipiispa Paarman johtaman kansalaisvaltuuskunnan on määrä tuoda näkemyksensä julkisuuteen 27. marraskuuta. Lehden painoon mennessä emme siis vielä tienneet valtuuskunnan kannanoton sisältöä. Siihen kannattaa kuitenkin tutustua huolella.

M.O.

Yhteisöjen kriisi koskettaa kaikkia

Kun yhteiskunnassa tapahtuu jotain odottamatonta ja järkyttävää, ensimmäisenä lohduttamaan rientävät uskonnolliset yhteisöt valtionkirkko etunenässä. Kuten Myyrmäen surullisten tapausten jälkimainingeissa nähtiin, kirkot täyttyivät surevista kansalaisista ja poliitikoista valtion korkein johto mukaan lukien. Anneli Aurejärvi-Karjalainen pohtii artikkelissaan, miltä mahtoi tuntua niistä surevista, jotka olisivat kaivanneet muunlaista henkistä tukea.

On perusteltua esittää yhteiskunnan tarvitsevan yhteistä, selvästi muotoiltua arvopohjaa, jotta se ei sortuisi yleisen välinpitämättömyyden, vieraantumisen ja itsekkään oman edun tavoittelun kaookseen. Kaikkien on voitava elää elämäänsä turvallisesti, toteuttaa kykyjään sekä omaksi että yhteiseksi hyväksi ja nauttia toimivista sosiaalipalveluista.

Lähtöoletuksena vain tuntuu historiallisista syistä edelleen olevan, että nuo yhteiset arvot löytyvät uskonnosta. Vieläpä kuvitellaan yhden tietyn uskonnon tietyn oppisuunnan pystyvän toimimaan koko kansan koaavana voimana.

Yhteisöllisyyden vahvistaminen kriisitilanteessa uskonnon avulla onnistui kyllä Suomessa vielä kuusi vuosikymmentä sitten, kun suljettu maatalousyhteiskunta joutui kokoamaan voimansa totalitaristisen vihollisen pitämiseksi omalla puolellaan valtionrajaa. Nykyisessä moniarvoistuvassa yhteiskunnassa uskonto ei kuitenkaan enää toimi samanlaisena yhdistävänä voimana. Se voi jopa estää syntymästä aitoa yhteisöllisyyttä työntämällä eri tavoin ajattelevat ihmiset ja ihmisryhmät marginaaliin, pois yhteisten asioiden käsittelystä.

Kun käsiteltävänä on kriisi, joka koskettaa koko yhteisöä, käsittelytavankin tulisi ottaa huomioon koko yhteisö. Toistaiseksi tästä ihanteesta ollaan kaukana; huonoja esimerkkejä löytyy kaikkialta. New Yorkin terrori-iskuista 11. syyskuuta viime vuonna ehdittiin uutisoida pitkään, ennen kuin ensimmäinen tunnettu poliitikko (häkin Euroopasta, ei Yhdysvalloista) muisti puheenvuorossaan

mainita asian koskettavan ihmisiä sekä kaikkia uskontokunnista että myös niiden ulkopuolelta. Ruotsissa taas viime talvena sikäläinen kansankirkko suvereenisti otti järjestääkseen isänsä murhaaman, ei-kristityn **Fadime Sahindalin** hautajaiset.

Suomessakin ilmeisesti kuvitellaan, että tasa-arvon vaatimukset on tyydytetty, jos evankelis-luterilaisen kirkon omissa tiloissaan isännöimään tilaisuuteen kutsutaan muutama muiden kristillisten kirkkokuntien ja esimerkiksi muslimien edustaja istumaan eturiviin ja lausumaan pari sanaa. Muiden uskontokuntien olemassaolo sentään jo tunnustetaan, mutta niitä monin verroin suurempi katsomusryhmä lakaistaan yhä vain maton alle näkymättömiin. Kuitenkin joka toinen suomalainen ei oman ilmoituksensa mukaan usko kristinuskon Jumalaan, joka kolmas elää ilman mitään uskonnollista uskoa, ja joka kahdeksas ei edes kuulu mihinkään uskontokuntaan, vaikka lähes jokainen on sellaiseen vastasyntyneenä liitetty.

Uskontokuntiin kuulumattomat ovat Suomen toiseksi suurin katsomusryhmä, heti evankelis-luterilaisen kirkon jälkeen. Evankelis-luterilaisen kirkon jäseniä on yli kuusi kertaa enemmän kuin uskontokuntiin kuulumattomia, joita taas on 12 kertaa enemmän kuin suuruusjärjestyksessä kolmannella sijalla esiintyvän ortodoksikirkon jäseniä.

Suru ei vain kirkon oikeus

Myyrmännin räjähdyskatastrofi Vantaalla 11. lokakuuta järkytti paitsi kaikkia myyrmäkeläisiä, myös kaikkia vantaalaisia ja kaikkia suomalaisia yli katsomusrajojen. Räjähdyses-

Tuntematon henkilö kiinnitti poikki-puun kauppakeskus Myyrmannin pihalla olevaan taideteokseen pian pommi-iskun jälkeen. "Ristin" alusta oli jo tuolloin alkanut täyttyä kynttilöillä, joiden historia on tosin pakanallinen ja kristinuskoa vanhempi.

sä kuoli tai loukkaantui noin yhdeksänkymmentä ihmistä. Heistä valtaosa oli vantaalaisia, joista elää rekisteröityjen uskontokuntien ulkopuolella noin joka neljäs.

Tilastollisesti voidaan siis olettaa, että uhreista yli 20 oli uskontokuntiin kuulumattomia, reilut 60 heistä kuului evankelisuterilaiseen kirkkoon, ja muutama vielä muihin uskontokuntiin, kuten muslimeihin (lehtitietojen mukaan nuorin kuolonuhreista, 7-vuotias tyttö, oli muslimi).

Tämän lisäksi joka ikisellä myös evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluvista uhreista oli perheessään, suvussaan, ystäväpiirissään, naapureissaan ja tuttavissaan ei-kristittyjä, jotka eivät välttämättä saa tarvitsemansa tukea ja lohtua evankelis-luterilaisen kirkon organisoimista muistohartauksista, sururyhmistä tai muista sen niin sanotuista sielunhoitopalveluista.

Onneksi myös normaalia, neutraalia am-

mattiapua on tarjolla, esimerkiksi kunnallista ja Punaisen Ristin järjestämää kriisipalvelua. Siitä tiedottaminen vain tahtoo jäädä uskonnollisen toiminnan varjoon. Sinänsä itse kirkko, joka järjestää näyttävää toimintaa ja tarjoilee sen oman tiedotuskeskuksensa kautta tiedotusvälineille, on tähän vain osasyllinen. Vaalien lähestyessä harva poliitikko tohtii kieltäytyä tilaisuudesta saada kasvonsa televisioon, olipa kyse yhteisen surun jakamisesta kansakuntaa järkyttävän tragedian edessä tai vaikkapa vain vuosittaisesta valtiopäivien avajaisjumalanpalveluksesta.

Pakkouskonnollistamisesta eroon

Yhteiskunnan ei enää tule suostua henkisten kriisien tai muiden yhteisöllisesti merkittävien tilanteiden automaattiseen uskonnollistamiseen. Jos halutaan synnyttää aitoa yhteisöllisyyttä, vaaditaan aitoa suvaitsevuuutta. Julkisten palvelujen tulee olla tasa-arvoisesti kaikkien käytettävissä ilman, että niiden kylkiäisinä ujutetaan ylimääräisiä uskomuksia.

Niin uskonnollisten kuin uskonnottomienkin ihmisten tarpeet ovat valtaosin samat, ja näihin tarpeisiin luodut toiminnot tulisi järjestää kaikkia katsomusryhmiä kunnioittaen, kaikille sopiviksi. Kun etsitään pienien yhteisten nimittäjiä, voidaan yhteistä järkytystä ja surua, samoin kuin toisissa tilanteissa yhteistä iloa ja ylpeyttä käsitellä kaikkia tyydyttävällä tavalla, ja näin myös saavuttaa tunne yhteenkuuluvuudesta yli katsomus- tai muiden rajojen.

Tästä periaatteesta on helppo johtaa sovelluksia myös jokapäiväisempiin tilanteisiin. Esimerkiksi sairaala- ja poliisipapit epäilemättä tekevät tärkeää työtä, mutta nykyisellään heidän roolinsa sekaantuu liikaa julkisiin palveluihin. Yhteiskunnan tulisi pystyä järjestämään vastaavat peruspalvelut – esimerkiksi sairaala- ja poliisipsykologit – katsomuksellisesti neutraaleina niin, että ne sopivat kaikille veronmaksajille, sekä eri tavoin uskonnollisille että kokonaan uskonnottomille. Tämän lisäksi jokainen uskontokunta voi halutessaan itsenäisesti järjestää tarpeelliseksi katsomansa määrän omaan uskontoonsa perustuvia, täydentäviä palveluita omille jäsenilleen ja omissa piireissään.

Anneli Aurejärvi-Karjalainen

SPR tarjoaa katastrofiapua

Suomen Punainen Risti käynnisti huhtikuussa 1993 katastrofipsykologiaan perehtyneiden ammattiauttajien valtakunnallisen tukirenkaan, joka tarjoaa henkistä tukea kaikille, jotka ovat joutuneet kosketuksiin katastrofien tai muiden järkyttävien onnettomuuksien kanssa. Tällä hetkellä renkaalla on jatkuvassa valmiudessa eri puolilla maata 15 psykologia ja lisäksi 25 psykologia reservissä.

SPR:n psykologiryhmä lähtee paikalle aina, kun se saa tiedon onnettomuudesta, tavallisesti SPR:n valtakunnallisen päivystysnumeron kautta tai se kuulee asiasta muuta kautta esimerkiksi poliisilta tai muilta pelastusorganisaatioilta. Näin tapahtui myös Myyrmäen pommi-iskussa.

Ryhmän tavoitteena on auttaa kaikkia onnettomuuden osapuolia niin uhreja ja heidän omaisiaan kuin myös pelastushenkilökuntaa ja silminnäkijöitäkin. Avustustoiminta muodostuu jälkipuinti-istunnoista, paikallisten auttajien ohjaamisesta ja konsultoinnista sekä muunkin kuin SPR:n oman avun hankkimisesta.

Jälkipuinti-istuntojen tarkoituksena on vähentää onnettomuuden aiheuttamia traumaattisia reaktioita ja helpottaa niiden kohtaamista ja ymmärtämistä. Istuntoon osallistuu keskimäärin viidestä seitsemään onnettomuuden järkyttämää ihmistä ja kaksi

psykologia. Tarpeen mukaan järjestetään myös kahdenkeskisiä tapaamisia.

Yleisimpiä auttamistilanteita ovat olleet erilaiset liikenneonnettomuudet, mutta apua on annettu myös väkivallan teoissa, äkillisissä kuolemantapauksissa ja itsemurhissa. Kriisiryhmän mukaan erityisesti lapset ovat tällaisessa tilanteessa avun tarpeessa, koska he syyttävät helposti tapahtuneesta itseään ja tarvitsevat aikuisen tukea.

Vaikka SPR:n kriisiryhmä onkin selkeästi psykologien käsissä, kirkolliset piirit ovat tässäkin tunkeutumassa kyökin puolelta mukaan toimintaan. Nimittäin SPR:n psykologirenkaan lisäksi eri puolilla maata on perustettu paikallisia kriisiryhmiä, joissa voi olla mukana muitakin kuin psykologeja. Esimerkiksi Vantaan ryhmässä on mukana myös sosiaali- ja terveydenhuollon sekä seurakunnan työntekijöitä.

SPR itsessään on mihinkään uskonnolliseen yhteisöön tai suuntaukseen sitoutumaton hyväntekeväisyysjärjestö.

SPR aikoo jatkossa keskittyä aiempaa enemmän nimenomaan suuronnettomuuksien jälkeiseen toimintaan ja jättää pienemät, muutamaa ihmistä koskettavat onnettomuudet paikallisille kriisiryhmille.

M.O.

Valtaosa pääkaupunkilaisista jätti äänestämättä kirkollisvaaleissa

Evankelis-luterilaisen kirkon ponnistelut kirkollisvaalien äänestysprosentin nostamiseksi tuottivat laihan tuloksen. Helsingiläisistä seurakuntien äänioikeutetuista uurnilla kävi 6,2 prosenttia, vantaalaisista 6,3 prosenttia ja espoolaisista "huimat" 9,2 prosenttia.

Kaikista pääkaupunkiseudun asukkaista kirkolliseen päätöksentekoon osallistui siis kokonaista neljä prosent-

tia, kun äänestysuurnilla käyneet suhteutetaan koko väestöön. Toisinaan 96 prosenttia kaupunkilaisista ei äänestänyt huolimatta kirkon massiivisesta mainoskampanjasta ja äänestyspaikkojen sijoittamisesta vaalikarjan päivittäisille kulkureiteille (kuten ruokakaappoihin ja elokuvateattereihin).

Mitähän tämä kertoo kirkon todellisesta merkityksestä ihmisten elämässä?

Jyrki Karjalainen

Seikkailuja teologisessa satumaassa

Osallistuminen vastapuolen yleisötilaisuuksiin ja seminaareihin voi olla oivallinen vaikuttamiskeino silloin, kun valtaosa yleisöstä on nuoria opiskelijoita, jotka vasta hakevat vahvistusta uskollen ja maailmankuvalleen. Henrik Sawela on syksyn aikana seurannut Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa järjestettyjä yleisötilaisuuksia. He ovat saaneet hänet ihmettelemään uskoa ja uskonnottomuutta ja harrastamaan vähän itsekritiikkiäkin.

Uskonnottomille ihmisille teologisen tiedekunnan perustaminen itsenäiseksi laitokseksi yliopistoon oli aikanaan suuri ihmettelyn aihe, ja kirkolle riemuvoitto. Laitos, joka tutkii mitä ilmeisvimmin satuun verrattavissa olevaa opetusrakennelmaa, eli jumalan olemassaoloa ja hänen oletettujen tekosien vaikutuksia maailmaan ja ihmisten elämään, ei ylipäättänsä kuuluisi yliopiston piiriin!

Totta kai uskontoa voi ja pitääkin tutkia, esimerkiksi folkloristiikan, psykologian, sosiologian, historian ja valtiotieteen kannalta. Mutta näissä laitoksissa, jolloin saataisiin – toivottavasti – kriittisempää otetta tähän meidän uskonnottomien kannaltamme niin turhaan ilmiöön, uskontoon.

Nykyisellään verovaroin kustannetaan kirkon tulevien työntekijöitten koulutusta, jotka

sitten parhaansa mukaan edesauttavat uskontonsa levittämistä. Tai tänä päivänä kai lähinnä pyrkivät hidastamaan sekularisaation etenemistä.

Toki teologisessa tiedekunnassa tehdään myös kunnan tiedettä. Tarkoitan tällä ennen muuta raamatun historian tutkimusta, millä saralla on Suomessa tehty kansainvälisestikin arvostettua tutkimusta. Meidän kannaltamme tulokset ovat olleet sikäli mieluisia, että muutkin ovat huomanneet sen itsestään selvän seikan, ettei raamattu suinkaan perustu mihinkään ylhäältä annettuihin TOTUUKSIIN, vaan on lähinnä tiettyjen paimentolaisheimojen kyhäämä lukukokoelma, jota ajan varrella kirkkoisät ja kirkolliskokoukset ovat muokanneet kulloinkin vallassa olevien näkemyksiä vastaaviksi.

Osallistuvaa havainnointia

Voiko uskonnon jollakin tavalla vaikuttaa siihen, mitä teologiaa opiskeleville opetetaan? Yllättäen kyllä voi, mutta muutos tapahtuu tietenkin pienin askelin.

Olen havainnut, että vaikuttaa voi esimerkiksi osallistumalla aktiivisena kuulijana ja keskustelijana vastapuolen tilaisuuksiin. Useimmat yliopistojen ja muiden yhteisöjen järjestämät luennot, se-

KAUNEIMMAT PERHEJUHLAT USKONNOTTOMASTI

- o NEUVONTA
- o PUHUJAPALVELU
- o MUSIIKKI

Pro-Seremoniat on suomalaisten siviilijärjestöjen yhteisesti perustama, voittoa tavoittelematon palvelukeskus

puh. (09) 850 20 460 www.pro-seremoniat.fi

minaarit ja symposiumit ovat tavallisesti vapaita, eikä satunnaisten vierailijoiden läsnäoloon yleensä kiinnitetä millään tavalla huomiota. Koska uskonottoman puheenvuorot ja kysymykset usein poikkeavat selvästi teologisen keskiverto-opiskelijan kysymyksistä, niihin kiinnitetään huomiota jo niiden kriittisyyden takia. Näin voidaan nostaa esille sellaisia kriittisiä näkökantoja, joita varsinkaan uskovat opiskelijat eivät tulisi ajatelleeksi-kaan.

Entä itsekritiikki? Se kohdistuu tietenkin meihin uskonottomiin, jotka olemme niin perin vähän vaivautuneet näyttäytymään vastapuolen foorumeilla. Osallistumalla voimme ehkä vaikuttaa erityisesti kirkon tuleviin työntekijöihin ennen kuin he ovat lyöneet täysin lukkoon mielipiteensä.

Moni pitää varmaan tätä vaikutuskanavaa perin teoreettisena. Sitä se tietysti onkin silloin, kun ei mitään tehdä.

Osallistuin itse vastikään Helsingin yliopiston käytännöllisen teologian laitoksen, opet-

tajankoulutuslaitoksen ja Helsingin seurakuntayhtymän järjestämään uskonnonkasvatuksen symposiumiin, jossa paneuduttiin ”Lapsen sielun maisemaan”. Aihevalintani tuntuu ehkä uskonottomasta kovin vieraalta, mutta juuri itsellenikin täysin vieras aihe oli yksi syy, miksi lähdin mukaan. Uusi aihe kun pitää kuulijan parhaiten hereillä, vaikka sisältö ei älynystyröitä juuri hivellisikään.

Toinen syy osallistumiseeni oli se, että tilaisuudessa oli tietenkin mukana hyvin paljon lasten kasvatuksen kanssa painivia ihmisiä, joita halusin jututtaa. Keskustelu sujuikin varsin ennakkoluulottomasti ja vaikka iltapäiväseminaarin puheenvuoroista taisin käyttää melkein puolet, en huomannut närkästystä. Sain pariin otteeseen yleisöltä tukeakin, kun vastustin seminaarin vetäjän, teoreetikon, näkemyksiä.

Näihin ja muihin seikkailuihini teologisesa satumaassa palaan myöhemmin.

Henrik Sawela

Matka lapsen sielun maisemaan

Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan käytännöllisen teologian laitos järjesti 5. marraskuuta yhteistyössä yliopiston opettajankoulutuslaitoksen ja Helsingin seurakuntayhtymän kanssa Varhaiskasvatuksen uskontokasvatuksen 2002 symposiumin otsikolla ”Lapsen sielun maisema”.

Pääpuhujaksi symposiumiin oli kutsuttu brittiprofessori **David Hay**, joka luennoi aiheesta ”Lapsen hengellinen herkkyys ja uskonnollinen tietoisuus”. Hay on alkuaan eläintieteilijä, joka on tutkinut yli 25 vuotta uskontokokemusten ja niin sanotun hengellisen tietoisuuden biologisia perusteita.

Iltapäivällä teemaa jatkettiin erilaisissa seminaareissa, joiden aiheita olivat muun muassa ”Spiritualiteetti - avain lapsen arvomaailmaan”, ”Surun ja kuoleman kosketus lapsuudessa (alustajana poliisipappi **Carita Pohjolan-Pirhonen**)” sekä ”Varhaiskasvatuksen uskontokasvatustutkimuksen kentässä”.

Seuraavana päivänä, 6. marraskuuta, Hay luennoi yliopistolla aiheesta ”Kirkosta vieraantuneiden spiritualiteetti”, mikä on ollutkin hänen viimeisimpien tutkimustensa kohteena. Yleisöluento oli suunnattu erityisesti teologian opiskelijoille, mutta toivottavasti paikalla oli myös vapaa-ajattelijaita.

Osallistuminen vastapuolen tilaisuuksiin ei ole vain oivallinen vaikuttamiskeino, kuten Sawela toteaa. Ne tarjoavat myös valaisevan näkökulman siihen, missä uskontokasvatuksessa ja uskontojen juurruttamisessa mennään. Ja tämä on se kenttä, mihin uskonottomien pitäisi pystyä vaikuttamaan varsinkin silloin, kun on kysymys kaikkien verovaroin ylläpidettävistä instituutioista.

Lasten uskontokasvatus on alue, josta jokaisen vapaa-ajattelijan pitäisi olla huolissaan.

Marketta Ollikainen

Olin jo yöllä nukkumassa, kun isäntä kolisteli sisäään. Taas se oli kännissä.

– Huomenna haetaan porsaas, taas on tulos-
sa Joulu, hän julisti minulle.

– Öhröh, ei käy enää, yritin protestoida.

– Mitäs sinä sika pienistä, pian pääset teke-
mään uusia, isäntä mahtaili.

– Röhnöfhälytys sikalassa, rikkokaa karsinat!
huusin kaikille punaniskoille. Siitäkös rytinä
syntyi. Kaikki siat rynnivät karsinoidensa pui-
sia ovia vasten, ja isäntä juoksi ulos hakemaan
haulikkoa.

Ovet antoivat periksi, ja vapaudesta kiljuen
ryntäsime ulos pihalle. Minne sitten, eh-
din vain ajatella, kun laukaus kajahti.

– Hajaantukaa, kukin vastaa itsestään, karja-
isin porsasperheelleni, ja riensin kylätietä val-
taväylälle. Rauhoituin kävelemään hengitystä
tasaten, ja löysin bussipysäkin. Istuuduin kat-
selemaan Linnunradan vyötä maaseudun täh-
titaivaalla.

– Onkohan tuollakin jossain sikoja, ajattelin,
kun vaalea Audi ajoi pysäkillä renkaat ulvoen.

– Hei, minne matka? kuski huikkasi.

– Stadiin, keksin.

– Oot sä aika sika, mut kaikkea mä oon reis-
sussa nähnyt, tuu takapenkille.

Ja niin päästiin matkaan. Kuski kertoi olevan-
sa piirimyyjiä; liivejä, sukka housuja, pikkupö-
kiä etsetera. Etupenkiltä nousi tukka pörröllään
kaunis nainen nauraa kihertäen:

– Ihana karju!

– Ja sinä sika jatkatkin dösalla, täs on sata-
nen, kuski sanoi heittäen minut ulos seuraaval-
la pysäkillä.

– Voi lanta, kulkeekohan tähän aikaan enää
busseja, pähkäilin, kun hieno linjuri pysähtyi.

– Ei tämä ole mikään karjavaunu, kuljettaja
esteli, mutta päästi kyytiin, kun muistutin, ettei
raha haise.

Hiivin hiljaa penkkirivien välitse, ohi nukkui-
vien matkustajien, takaosaa kohden. Kaksi
pikkulasta huomasi minut.

– Hei Liisa, täällä on sika, pikkupoika kuiska-
si tytölle.

– Hys, hiljaa, tyttö sanoi ja vinkkasi minua
penkkien alle. Sain pullaa. Sorkkien kolina oli
kuitenkin havahduttanut takanamme istuvan
papin.

– Psst, sinua ei ole vielä varmaan kastettu,

tule tänne viereeni, hän pyysi.

– No, se on pitkä juttu teille pakanoille, pappi
valisti lipereitään löysäten, kun ihmettelin kas-
teen tarkoitusta. Otetaan ensin kossua, hän li-
säsi. Tyhjensimme toista pulloa, mutta hengen-
miehen kiinnostuksen kohdistuessa liikaa kink-
kuihini aloin suuttua. Silloin saavuimmekin jo
Helsinkiin.

– Mistä tänne sika on tullut? heräilevät ihmi-
set ihmettelivät.

– Joulupukinmaasta! hikkaisin pinkaisten
juoksuun Mannerheimintien yli Postitalon ohi
asemahalliin. Kaarsin Kaisaniemen puistoon,
puuskuttaen jatkoin kohti Hakaniemen toria.

Sieltä voisin saada syömistä, johan oli näl-
käkin. Kaadoin pari myyntipöytää tohkeissa-
ni, ja torimyyjät viskoivat minua sekundatuot-
teilla herjoja heittäen, mutta pääsin nakki-
kioskin taakse piiloon.

– On tämäkin kaupunki, tuumailin, kun kolme
nuorta naista huomasi minut.

– Maistuisiko savusilakat? he kysyivät ystä-
vällisesti.

– Olemme menossa pikkujouluihin viihdyttä-
mään, ja kyllä sinullekin pitää lahjoja antaa, he
kikattelivat. Kiitin silakoista, ja he lähtivät astu-
maan. Silakat olivat hyviä, ei nyt ihan jouluruo-
kaa mutta maittavia kuitenkin. Sittenpä janotti.
Joku pukumies huomasi tilanteeni ja tarjosi olut-
ta.

– Tule meille, näytät olevan rapakunnossa,
hän ehdotti. Mietin hetken aikaisempia koke-
muksia, mutta lähdin kuitenkin. Toisen linjan
asunnossaan mies laittoi voileivät ja sanoi kyl-
pyammeenkin olevan käytettävissä. Rönötet-
tyäni kuumassa kylvyssä ja suihkutettuna nah-
kani sain vielä valita jotain vaatekaapista. Otin
sieltä tumman puvun ja solmion. Pukeuduin,
nousin varovasti kahdelle jalalle ja katsoin it-
seäni peilistä. Minä tunsin olevani mies!

Lähdin heti työvoimatoimistoon töitä kysy-
mään. Virkailija hehkutti joulunpunaisena:

– Te sovitti maatalouskonsulentiksi. Imago on
täydellinen! Toimittakaa vielä työtodistuksenne.

Vinkaisin Joulupukin tuovan ne. Kallioon pa-
lattuani hoksasin Helsingin Vapaa-ajattelijat.
He lupasivat hyväksyä jäseneksi kunhan en
röhki liikaa. Siitä vuodesta lähtien olen jouluisin
syönyt kalaa muistellen sitä minua ihanaksi
karjuksi sanonutta pörröpäätä.

PALKITTU LASTENKIRJAILIJA TAPPOI JUMALAN

Luennoidessaan fantasiakirjallisuudesta Helsingin yliopistossa syksyllä 1996 brittiläinen lastenkirjailija **Philip Pullman** kertoi, ettei hän itse ollut niinkään kiinnostunut fantasia- tai tieteiskirjallisuudesta kuin hyvästä tarinasta.

– Hyvä tarina kantaa, vaikka kertoja ei niin erinomainen tai taitava olisikaan, hän sanoi.

Pullman on epäilemättä paitsi hyvä tarinan kehittäjä, myös erinomainen kertoja, jonka kirjalliset ansiot ovat saaneet kriitikotkin haltioihinsa. Aiemmin tänä vuona Pullman palkittiin arvostetulla Whitbread Book -kirjallisuuspalkinnolla. Tapaus oli historiallinen, sillä koskaan aiemmin kyseisen palkinnon yli 30-vuotisen historian aikana sitä ei ollut myönnetty lastenkirjalle.

Palkinnon Pullman sai kirjastaan *Maaginen kaukoputki*, joka on hänen *Universumien tomu* -trilogiansa päätösosa. Kirjasarjan ensimmäinen osa *Kultainen kompassi* palkittiin Guardian lastenkirjallisuuspalkinnolla vuonna 1996.

Pullmanin trilogia on sekoitus fantasiaa ja tieteiskirjallisuutta. Tarinassa vilisee rinnakkaisia maailmoja, noitia, enkeleitä, puhuvia panssarikarhuja, sudenkorennoilla lentäviä lilliputtisotilaita ja enemmän tai vähemmän viisaita tiedemiehiä, jotka yrittävät ratkoa maailmankaikkeuden ongelmia.

Tarinan päähenkilö on 11-vuotias Lyra, joka asuu Jordan Collegessa Oxfordissa iäkkäiden tiedemiesten holhokkina. Lyran elämä muuttuu, kun Colleegeen saapuu kaunis ja sivistynyt tiedenainen, rouva Coulter, joka haluaa viedä Lyran mukanaan. Hän huomaa kuitenkin pian, että rouva Coulter liittyy jotenkin kaupungista salaperäisesti kadonneisiin lapsiin.

Lähtiessään Collegesta Lyra saa mukaansa kultaisen kompassin, joka pystyy anta-

maan hänelle vastaukset kaikkiin kysymyksiin, kunhan hän oppii ensin tulkitsemaan sitä. Lyra pakenee rouva Coultieria ja lähtee pelastamaan lapsia, jotka on viety pohjan perukoille salaperäisiä kokeita varten. Monenlaisten vaiheiden ja maailmojen kautta Lyra päätyy lopulta Kuolleiden maahan, josta kukaan ei ollut koskaan aiemmin palannut elävien kirjoihin.

Oma valinta ratkaisee

Itseäni hämmästytti kirjasarjaa lukiessani se, että Pullmanista ei ole Suomessa kovin paljon kohistusta. *Universumien tomu* sisältää nimittäin lastenkirjaksi poikkeuksellisen kovaa kritiikkiä yhteiskunnan kasinaismoralismia ja valtarakenteita kohtaan. Pullman on myös avoimesti uskontojen vastainen, mistä häntä on kotimaassaan arvosteltukin.

Päähenkilö Lyra elää maailmassa, jossa poliittinen valta on tiukasti Kaikkivaltiaasta palvovien pappien käsissä. Toisinaajattelijat leimataan harhaoppisiksi, jotka papiston johdama inkvisitiolaitos pyrkii kaikin keinoin tuhoamaan.

Papiston päävastustajaksi nousee Lyran huoltaja lordi Asriel, joka jo tarinan alkuvaiheessa paljastuu hänen isäkseen. Hän haluaa tuhota itse Kaikkivaltiaan ja perustaa Taivasten tasavallan, jotta kaikkia maailmoja hallitsevasta tyranniasta päästäisiin eroon. Trilogian ensimmäisen osan lopussa lordi Asriel onnistuu räjäyttämään aukon maailmojen välillä ja aloittaa kapinallisten enkelien ja ihmisten kanssa sodan Kaikkivaltiaasta vastaan.

Tosiasiallisesti Kaikkivaltias osoittautuu jo kauan sitten valtansa menettäneeksi vanhuudenhöperöksi ukoksi, jota pidetään hengissä vain kulissien vuoksi ja todellista valtaa pitää tämän sotapäällikkö, sijaishallitsi-

ja, joka haluaa alistaa kaikki maailmojen olennot valtansa alle. Kuten kunnon tarinassa pitääkin, paha tietysti saa palkkansa. Kaikkivaltias itse kuolee sodan tiimellyksessä vähän kuin vahingossa, mutta miten käy sijaishallitsijan, sen jätän lukijoiden selvitetäväksi.

Tarinan juoni on lastenkirjoille ja fantasia-kirjoille tyypillinen asetelma hyvän ja pahan taistelusta, jossa paha lopulta tuhoutuu, mutta Pullman ei päästä lukijoitaan helpolla. Kaikki paha ei välttämättä ole läpeensä turmeltunutta ja hyvienkin aikomuksilla voi olla tuhoisia seurauksia. Pullman korostaa – ehkä turhankin alleviivaten – että yksilön samoin kuin koko yhteisön moraalit on viime kädessä kiinni ihmisten valinnoista, ei pappien saarnoista.

Evoluutio ohjaa kehitystä

Vaikka Pullmankin on sisällyttänyt tarinaansa profetian – noidat olivat ennustaneet, että jossain maailmassa syntyy tyttö, joka ratkaisee maailmojen kohtalon - hän sanoutuu selkeästi irti kreati-

onistisesta maailmankäsityksestä. Pullmanin tarinassa kaikki olennot ovat tavalla tai toisella evoluution seurausta, jopa enkelit ja kuolleiden haamut, jotka Lyra toisessa osassa (*Salaperäinen veitsi*) tapaa kumppanin kanssa vapauttaa vainajien asuinsijoilta.

Kuolleet – tarinassa tosin vain ne, jotka haluavat jättää ”paratiisin” – hajoavat tomuksi ja palaavat elämän kiertokulkuun.

Universumien tomu -trilogian voi lukea huikeana seikkailutarinana, mutta myös nuoren kasvukertomuksena. Alun villistä ja pahankurisesta Lyrasta kasvaa murrosikäinen nuori, joka joutuu hyvin konkreettisesti alistumaan kehonsa muutoksiin. Lyrän maailmassa ihmisen fyysinen ja tietoinen minä elävät symbioosissa keskenään, mutta fyysisesti erillään. Lapsena tietoinen minä on eläinhahmoinen daemon, joka pystyy vaihtamaan

hahmoaan tilanteen mukaan, mutta ei enää aikuisena, mikä pappien mielestä johtuu ihmisen paratiisiin juontavasta perisyynnistä. Tähän liittyy myös tarinan alussa tapahtuvat lasten katoamiset: papit tekevät lapsille julmia kokeita saadakseen selville, miten perisyynnistä päästäisiin eroon.

Kaiken taustalla leijaillee kaikissa maailmoissa vaikuttava salaperäinen, eräänlaisista alkeishiukkasista koostuva tomu, jota ihmiset eivät näe, mutta jonka olemassaolosta tiedemiehet pääsevät selville. Tomun syntymekanismi ja merkitys maailmojen olemassaololle selviää vasta tarinan lopussa, enkä siksi kerro sitä tässä.

Pullman on tarkoittanut kirjansa lähinnä murrosikänsä kynnyksellä oleville nuorille. Kovin paljon tätä nuoremmille en kirjaa suosittele. Pullman panee päähenkilönsä tilanteisiin, jossa tämä joutuu kyseenalaistamaan jopa omien vanhempiensa valinnat. Lyrän isä lordi Asriel uhraa tämän hyvän ystävän voidakseen räjäyttää aukon maailmojen välille. Äiti, joka osoittautuu rouva Coulteriksi, taas johtaa lapsilla tehtäviä julmia kokeita.

Pullman kertoo saaneensa vaikutteita tarinaansa erityisesti **John Miltonin**

laajasta runoelmasta *Kadotettu paratiisi* (1667/1674), johon hän oli tutustunut jo koulupoikana. Lastenkirjojen ohella Pullman on kirjoittanut myös kirjoja aikuisille, joita ei tietojeni mukaan ole kuitenkaan suomennettu.

Vaikka julkisuudessa *Universumien tomu* on jäänyt

paljolti **Tolkiensin** sor-

mustarinoiden ja **J. K. Rowlingin** Potter-kirjojen varjoon, onneksi nuoret lukijat ovat löytäneet sen. Se oli viime vuonna lasten ja nuorten kirjojen kymmenen luetuimman joukossa heti *Taru sormusten herran* ja *Harry Potter* -kirjojen jälkeen.

Universumien tomu on kääntänyt viime vuonna kääntäjien valtionpalkinnon voittanut **Helena Bütsow**. Trilogia on ilmestynyt suomeksi Tammen kustantamana.

Ammattilaiset kohtaavat nuoret filosofit

Viime tammikuussa järjestetty Nuorten Filosofiatapahtuma (NuFit) kokosi kaikkiaan 450 filosofiasta kiinnostunutta viikonlopuksi Paasitorniin, Helsinkiin. Loistavasti onnistunut tilaisuus ei jäänyt luonnollisesti viimeiseksi laatuun. Toinen Nuorten Filosofiatapahtuma pyörähtääkin käyntiin 10.-12.1.2003 Helsingin Paasitornissa (Paasivuorenkatu 5) teemalla vapaus.

Tapahtuman ohjelman taso tulee olemaan viimevuotiseen tapaan erittäin korkea. Ainutlaatuinen dialogi nuorten ja Suomen eturivin filosofien, tutkijoiden ja poliitikkojen kanssa täyttää siis toistamiseen Paasitornin.

Perjantaina 10. tammikuuta kello 17.00 tilaisuuden avaa valtio-opin professori **Olli Rehn** aiheella kansallisvaltion vapaus. Muista viikonlopun, kaikkiaan 17:sta, keskustelusta pitävät nuoren yleisön lisäksi huolen muun muassa professorit **Iikka Niiniluoto**, **Esko Valtaoja**, **Timo Airaksinen**, **Heta Gylling**, **Kari Uusikylä** sekä kirjailija **Matti Mäkelä** ja taiteilija **Teemu Mäki** nyt joitakin mainitakseni.

Kolmen päivän aikana intensiivisissä keskusteluissa käsiteltävät aiheet kattavat laajasti vapaus-teeman eri alueet, aina yksilön

valinnoista vapauden merkitykseen maailmankaikkeuden mittakaavassa.

Itse keskusteluiden formaatti tulee olemaan paljon sama kuin viime vuonna. Alustajan noin 10 minuutin mittaisen johdannon jälkeen on vuorossa haastajien ja alustajan välinen keskustelu seuraavan 30 minuutin ajan, jolloin yleisö ei saa vielä puuttua aiheen käsittelyyn. Lopun aikaa, eli kolmisen varttia, sana tilaisuudessa on vapaa ja myös yleisö ottaa osaa keskusteluun.

Tapahtuman pääorganisaattorina toimii viimevuotiseen tapaan Prometheus-leirin tuki ry. ja mukana järjestelytoimikunnassa ovat myös Filosofian ja Elämäkatsomustiedon Opettajat ry. (FETO), Helsingin yliopiston filosofian laitos, Filosofiaa Virossa ry. ja Paasitorni.

NuFitin koko viikonlopun ohjelman sisältävä pääsymaksu on nuorille sekä opiskelijoille viisi euroa ja aikuisille 10 euroa. Tarkan ohjelman ja muuta lisätietoa tapahtumasta löydät helposti osoitteesta www.nufit.org.

*Jouni Westling
NuFit-työryhmän jäsen*

KUVA: NUFIT-TYÖRYHMÄ

NuFit-tapahtuma keräsi viime vuonna Paasitornin tupaten täyteen filosofiasta kiinnostuneita nuoria.

Ensi kesänä 60 Prometheus-leiriä

Suuren suosion saavuttaneita Prometheus-leirejä järjestetään taas ennätysmäärä ensi kesänä. Reilu kymmenen vuotta sitten leirejä järjestettiin yksi kesässä, mutta kesällä 2003 leirejä järjestetään jo 60. Viime kesänä leireille osallistui lähes 700 nuorta.

Prometheus-leirit ovat selvästi suurinta uskonnottomille ja uskontokuntiin kuulumattomille suunnattua vapaaehtoistoimintaa Suomessa. Monet Helsingin ja Karkkilan vapaa-ajattelijain jäsenet ovat mukana Prometheus-leirien ohjaajina tai muissa tehtävissä.

Prometheus-leirit ovat uskonnollisesti ja katsomuksellisesti sitoutumattomia aikuistumisleirejä, jotka on tarkoitettu 14 – 15 -vuotiaille nuorille. Leireille ovat tervetulleita kaikki peruskoulun kahdeksannen luokan käyneet nuoret, mutta ensisijaisesti leirit on suunnattu uskontokuntiin kuulumattomille. Yhdellä leirillä on yleensä noin 15 nuorta ja heidän lisäksi kaksi aikuista ohjaajaa sekä viisi nuorta apuohjaajaa ja kokki.

Leirien tarkoituksena on antaa nuorille tilaisuus pohtia omaa ajattelutapaansa ja auttaa nuorta ymmärtämään paremmin omia mutta myös muiden valintoja. Leirit ovat siten aitoa suvaitsevaisuuskasvatusta, mistä on paljon viime vuosina Suomessa puhuttu.

Yleensä järven tai meren rannalla leirikeskustoissa järjestettävä leiri kestää viikon, ja

sinä aikana leirillä keskustellaan erilaisuudesta ja syrjinnästä, päihteistä ja riippuvuudesta, yhteiskunnasta, nuoren ja koko maailman tulevaisuudesta sekä maailmankuvista ja -katsomuksista. Leirin toiseksi viimeisenä päivänä järjestetään maailmankatsomuspaneeli, johon kutsutaan erilaisten katsomusten edustajia.

Lukuisat vapaa-ajattelijat ovat vuosien varrella päässeet esittelemään omaa katsomustaan nuorille leiriläisille. Leiri päättyy Prometheus-juhlaan, johon voivat osallistua nuorten sukulaiset ja ystävät.

Leirin hinta on 170 euroa. Hintaan sisältyy leirin ohjelma, täysihoito, majoitus ja tapaturmavakuutus. Jotkut erikoisleirit, kuten vaelusleirit, laivaleirit ja pyöräleirit sekä Virossa järjestettävä leiri maksavat 260 euroa. Kesällä 2003 järjestetään myös kaksi ruotsinkielistä ja yksi englanninkielinen leiri.

Leireille ilmoittautuminen on käynnissä. Lisätietoja leireistä saa Prometheus-leirin tuki ry:n toimistosta osoitteesta Niemenmäentie 8 A, 00350 Helsinki, puhelin (09) 4368 5270. Leireille voi ilmoittautua myös internetissä osoitteessa www.protu.fi. Sähköpostitse voi asiasta tiedustella osoitteesta info@protu.fi.

Juha Kukkonen

Helsingin Vapaa-ajattelijat ry

PL 114, 00181 HELSINKI
www.vapaa-ajattelijat.fi/helsinki

Puheenjohtaja:
Juha Kukkonen
puhelin 040 – 704 7258, (09) 726 1686
email juha.kukkonen@saunalahti.fi

Varapuheenjohtaja:
Arto Tiukkanen
(09) 694 6235
email arto.tiukkanen@pp.inet.fi

Sihteeri:
Robert Brotherus
040 – 544 8226
email robert@iki.fi

Karkkilan Vapaa-ajattelijat ry

Korvenkatu 8,
03600 KARKKILA

Puheenjohtaja:
Jorma Snellman
puhelin 040 – 561 2299

Sihteeri:
Ulla Kindstedt
puhelin (iltaisin) (09) 225 5930

Taloudenhoitaja:
Erkki Hohenthal
puhelin 0400 – 225 570,
iltaisin (09) 225 5930

Karkkila lisää hautapaikkoja

Karkkilan Vapaa-ajattelijain hautausmaata ollaan parhaillaan laajentamassa, joten hautausmaalle saadaan uusia hautapaikkoja. Hautausmaa on pääkaupunkiseutua lähin uskonnoista riippumaton hautausmaa. Karkkilan Vapaa-ajattelijat ry. myy hautapaikkoja myös yhdistykseen kuulumattomille.

Karkkilan Vapaa-ajattelijain hautausmaan hautapaikkahinnat

Arkkuhautapaikka, jäsen 0 euroa, ei-jäsen 420 euroa
Arkkupaikan kaivuu ja peitto, jäsen 85 euroa, ei-jäsen 295 euroa
Uurnapaikka, jäsen 0 euroa, ei-jäsen 85 euroa
Uurnapaikan kaivuu ja peitto jäsen 0 euroa, ei-jäsen 35 euroa
Sirottelu (sis. muistolaatan paikan), jäsen 0 euroa, ei-jäsen 85 euroa
Kylmiön käyttö, jäsen 0 euroa, ei-jäsen 42 euroa
Hautauspuhuja, jäsen 35 euroa, ei-jäsen 35 euroa
Hautapaikan hoito (kukat ja siivous), 5 vuotta 100 euroa sekä jäseneltä että ei-jäseneltä

Muiden vapaa-ajattelijayhdistysten jäsenille suunnitellaan alennusta hautapaikkahintoihin.

Kutsu syyskokoukseen

Helsingin vapaa-ajattelijat ry:n sääntömääräinen syyskokous pidetään sunnuntaina **15.12.2002 klo 13.00** alkaen Ravintola Perhon kabinetissa, osoite Perhonkatu 11, 00100 Helsinki.

Kokouksessa päätetään vuoden 2003 jäsenmaksusta, hyväksytään toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2003 sekä valitaan yhdistykselle puheenjohtaja, hallituksen jäsenet ja tilintarkastajat.

Tervetuloa kokoukseen pohtimaan yhdistyksen tulevaisuuden suunnitelmia!

Helsingin vapaa-ajattelijat ry:n hallitus

Tervetuloa Pakkasjuhlaan

Helsingin vapaa-ajattelijat järjestävät Pakkasjuhlan heti syyskokouksen jälkeen kello 14.00–17.00 samassa Ravintola Perhon kabinetissa. Luvasa on mukavaa ohjelmaa ja elävää musiikkia, laulua sekä arpajaiset (tuokaa mukanaan arpajaisvoittoja nyttikestiperiaatteella). Juhlassa on tarjoilu.

Muista myös jäseniltä!

Helsingin Vapaa-ajattelijoiden syksyn viimeinen keskusteluilta pidetään keskiviikkona 12. joulukuuta alkaen kello 18.00 Vapaa-ajattelijain liiton toimistossa, Neljäs linja 1. Aiheena tällä kertaa on kysymys siitä, pitäisikö katsomusoppiaineiden olla vapaata kaikille.